

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342
F: (01) 369 5783
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Številka: 007-767/2013/30

Ljubljana, dne 3. 12. 2014

EVA 2013-2030-0109

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih (EVA 2013-2030-0109) – skrajšani postopek – novo gradivo št. 2

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 55/09 – odl. US, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13-ZDU-1G) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih (EVA 2013-2030-0109) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

mag. Darko KRAŠEVEC
GENERALNI SEKRETAR

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Vlada Republike Slovenije predlaga, da Državni zbor predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih v skladu s prvo alineo prvega odstavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora

(Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve Zakona o sodiščih.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje
- Tina Brecelj, državna sekretarka
- Darko Stare, državni sekretar
- Andreja Lang, generalna direktorica Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Za pripravo gradiv predloga zakona je bila ustanovljena delovna skupina za pripravo drugega sklopa sprememb sodniške zakonodaje (sklep ministra za pravosodje št. 007-606/2013 z dne 5.9.2013) in v okviru te delovne skupine oblikovana podskupina za izvedbo priporočil GRECO, v katero so bili imenovani naslednji člani:

Predstavniki Ministrstva za pravosodje:

- Tina Brecelj, državna sekretarka – vodja delovne skupine,
- Andreja Lang, generalna direktorica Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja,
- Gordana Zalaznik, sekretarka, vodja Sektorja za organizacijsko zakonodajo pravosodnih organov,
- Marija Atelšek, podsekretarka, Sektor za organizacijsko zakonodajo pravosodnih organov

Predstavniki Vrhovnega sodišča Republike Slovenije:

- mag. Nina Betetto, vrhovna sodnica, podpredsednica

Predstavniki sodnega sveta:

- Janez Vlaj, predsednik

Predstavniki Slovenskega sodniškega društva:

- Janja Roblek, predsednica

Predstavniki Komisije za preprečevanje korupcije:

- Liljana Selinšek, tedanja namestnica predsednika komisije,
- Vita Habjan Barborič

Člani delovne skupine za delo niso prejeli plačila.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje
- Tina Brecelj, državna sekretarka
- Darko Stare, državni sekretar
- Andreja Lang, generalna direktorica Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja

5. Kratak povzetek gradiva:

S predlaganimi rešitvami se v Zakonu o sodiščih implementirajo priporočila GRECA (skupina držav proti korupciji), ki deluje v okviru Sveta Evrope, ki je v svojem četrtem krogu ocenjevanj z vidika standardov integritete pregledala tudi področje sodstva. Dodatno se odpirajo možnost razporejanja sodnikov z letnim razporedom. Omejuje se področje delovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, spreminja pa se tudi postopek oziroma način njihovega imenovanja.

V novem gradivu št. 1 je bil popravljen »opis ocene finančnih posledic predloga zakona za državni

proračun in druga javna finančna sredstva« (točka 3 v prilogi 3). V opisu presoje administrativnih posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov (točka 6.1 a v prilogi 3) je bila dodana pristojnost predsednika Vrhovnega sodišča RS, da sprejme politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov. Dodatno so bili opravljeni manjši redakcijski in nomotehnični popravki besedila členov, ki ne vplivajo na vsebino predlagane ureditve, in nekatere izboljšave obrazložitve. Prav tako so bile dodane tri vsebinske spremembe:

- pogoj za razporeditev okrajnih sodnikov na okrožna sodišča se je iz »nadpovprečne ocene kriterijev določenih v merilih za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe« spremenil v »z zadnjo oceno sodniške službe mora biti ugotovljeno, da sodnik izpolnjuje pogoje za napredovanje« (5. člen ZS-L);

- pri sodnih izvedencih, cenilcih in tolmačih je bila črtana možnost, da se le ti lahko sklicujejo na svoj status v primerih, kadar drug zakon določa njihovo sodelovanje (7. člen ZS-L);

- uvedena je triletna časovna omejitev znotraj katere ni možno na okrožna sodišča razporejati okrajnih sodnikov, ki bi na podlagi te razporeditve prejeli višjo plačo.

V novem gradivu št. 2 je črtana prehodna določba, ki določa triletno časovna omejitev znotraj katere ni možno na okrožna sodišča razporejati okrajnih sodnikov, ki bi na podlagi te razporeditve prejeli višjo plačo. Zaradi te spremembe so ustrezno bili spremenjeni tudi opisi in obrazložitve predlaganih sprememb zakona.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> - prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, - odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, - obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih 				

oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Predlagatelj nima podatkov za natančno oceno finančnih posledic. Ocenjuje se, da finančne posledice lahko nastanejo predvsem zaradi:

- ustanovitve Komisije za etiko in integriteto pri sodnem svetu (sejnine, drugi stroški delovanja komisije);
- širših možnosti razporejanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča, kjer bi posledično lahko prejeli višjo plačo.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

Datum objave: 28. 11. 2014

V razpravo so bili vključeni (poslano v strokovno usklajevanje):

- Vrhovno sodišče Republike Slovenije,
- Sodni svet,
- Višja sodišča,
- Slovensko sodniško društvo,
- Komisija za preprečevanje korupcije,
- Odvetniška zbornica Slovenije.

Gradivo se ne nanaša na občine in združenja občin.

Predlogov s strani javnosti nismo prejeli.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

mag. Goran KLEMENČIČ
minister

Priloge:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih,
- obrazložitev členov,
- besedilo členov, ki se spreminjajo.

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODIŠČIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Slovenija je v Skupino držav proti korupciji (GRECO), ki deluje v okviru Sveta Evrope, vstopila leta 1999. Od vstopa je bila ocenjena v prvem (decembra 2000), drugem (decembra 2003) in tretjem (decembra 2007) krogu ocenjevanja GRECO. V okviru četrtega ocenjevanja držav, med katere je bila zajeta tudi Slovenija, so bili pregledani trije sektorji z vidika standardov integritete. Poleg skupine poslancev in tožilcev je bila ocenjevana tudi skupina sodnikov. Prednostna vprašanja, ki so bila ocenjena, so se nanašala na etična načela, pravila obnašanja in nasprotja interesov, prepoved ali omejevanje nekaterih dejavnosti, prijava premoženja, dohodka, odgovornosti in interesov, uveljavljanje veljavnih pravil in ozaveščenost. Ob zaključku ocenjevanja je GRECO pripravil poročilo s podrobno analizo pregledanih področij. Pri sodnih in drugih akterjih v predsodnem in sodnem postopku se ocena nanaša na tožilce in sodnike, tako poklicne sodnike kot porotnike, za katere veljajo državni zakoni in predpisi, ne glede na vrsto sodišča, na katerem opravljajo svojo službo.

GRECO je pri pripravi poročila uporabil odgovore Slovenije na ocenjevalni vprašalnik, poleg tega pa je ocenjevalna skupina na področju sodstva opravila tudi informativne razgovore s predstavniki Komisije za preprečevanje korupcije (KPK), Državnega zbora, Ministrstva za pravosodje in javno upravo, Varuha človekovih pravic, Ustavnega sodišča, Vrhovnega sodišča, Upravnega sodišča, Delovnega in socialnega sodišča, Višjega sodišča v Ljubljani, Okrožnega sodišča v Ljubljani, Okrožnega sodišča v Kranju, Okrajnega sodišča v Ljubljani, Okrajnega sodišča v Kamniku, Okrajnega sodišča v Domžalah, Sodnega sveta in Centra za izobraževanje v pravosodju, sestala pa se je tudi s predstavniki civilne družbe.

Poglavitni cilj poročila glede področja sodstva je bilo oceniti učinkovitost ukrepov, ki so jih slovenski organi sprejeli za preprečevanje korupcije pri sodnikih ter za povečanje njihove navidezne in dejanske integritete. Poročilo vsebuje kritično analizo položaja v državi, izraža prizadevanje zadevnih akterjev in dosežke, ugotavlja pa tudi morebitne pomanjkljivosti in daje priporočila za nadaljnje izboljšave. V skladu z ravnanjem GRECO so priporočila namenjena organom v Sloveniji, ki naj določijo ustrezne institucije oziroma organe, odgovorne za potrebno ukrepanje.

Vlada Republike Slovenije je na 10. redni seji dne 23. 5. 2013 sprejela sklep, s katerim se je seznanila s poročilom GRECO in pozvala Komisijo za preprečevanje korupcije, da pripravi časovnico in koordinacijo izpolnitve priporočil ter predloži časovnico v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje. Slovenija je morala v osemnajstih mesecih po sprejemu poročila poročati o ukrepih, sprejetih v odgovor na priporočila, ki jih vsebuje.

Komisija za preprečevanje korupcije je v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje in pristojnimi predstavniki sodstva in državnega tožilstva oblikovala časovnico izpolnitve priporočil iz GRECO poročila o Republiki Sloveniji v četrtem krogu ocenjevanja, s čimer se je seznanila tudi Vlada Republike Slovenije se je na 20. redni seji dne 22. 8. 2013.

Priporočila, ki so pomembna za materijo, ki jo ureja Zakon o sodiščih, so se nanašala na podrobnejšo opredelitev meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov v ustreznem aktu, oblikovanje kodeksa

poslovnega obnašanja oziroma etičnega kodeksa, ki bi zavezoval vse sodnike in izobraževanje v zvezi z etiko in integriteto.

V ta namen je bila za področje sodne veje oblasti oblikovana delovna skupina, ki so jo sestavljali predstavniki Komisije za preprečevanje korupcije, sodnega sveta, Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, Slovenskega sodniškega društva in Ministrstva za pravosodje. Delovna skupina je obravnavala priporočila GRECO in pripravila predloge potrebnih sprememb Zakona o sodiščih in Zakona o sodniški službi.

Priporočila, ki se nanašajo na Zakon o sodiščih, predlagajo predvsem vzpostavitev jasnih standardov oziroma oblikovanje kodeksa poslovnega obnašanja, skupaj s komentarjem in /ali praktičnimi primeri, ki bi se uporabljal za vse sodnike. Slovensko sodniško društvo je sicer že izdalo Kodeks sodniške etike, vendar pa zavezuje samo sodnike, ki so člani društva, zato je potrebno z zakonom določiti organ sprejemanja kodeksa in zavezujočo naravo sprejetega kodeksa za vse sodnike. Naslednje priporočilo GRECO tudi predlaga podrobnejšo opredelitev meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov z ustreznim aktom. Glede na to da vsebino meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov določa Zakon o sodniški službi, se z Zakonom o sodiščih določa samo organ, ki merila sprejema.

Vlada Republike Slovenije kot nadaljevanje reforme sodniške zakonodaje predlaga naslednje spremembe, ki zasledujejo predvsem naslednje cilje:

1. implementacija priporočil GRECO,
2. ureditev področja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev,
3. prenos pristojnosti za določitev podrobnejše oblike in vsebine posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev na Vrhovno sodišče RS.

Računsko sodišče je v revizijskem poročilu o učinkovitosti ureditve določanja in izplačevanja odškodnin zaradi gradnje in obnove gospodarske javne infrastrukture v obdobju od 1. 1. 2010 do 30. 9. 2012 z dne 10. 3. 2014 izpostavilo, da je bilo poslovanje Ministrstva za pravosodje in javno upravo pri izvajanju nadzora nad delom sodnih cenilcev, ki opravljajo cenitev na področju ocenjevanja vrednosti nepremičnin izven sodnih postopkov, neučinkovito, saj ni zagotovilo enakopravne obravnave kandidatov pri obveznem opravljanju preizkusa strokovnosti za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog sodnega cenilca. Ministrstvo za pravosodje in javno upravo ni zagotovilo primerljivih pogojev za pridobitev in ohranitev dovoljenja za opravljanje nalog sodnega cenilca s pogoji, ki veljajo za pooblaščenec ocenjevalce vrednosti Slovenskega inštituta za revizijo, in za način ugotavljanja kršitev strokovnih pravil in vrste izrečenih ukrepov v primeru ugotovljene (ne)vestnosti dela sodnih cenilcev, kljub temu da so tako eni kot drugi pristojni za izvajanje enakih nalog pri izvajanju cenitev.

Računsko sodišče je v revizijskem poročilu prav tako ocenilo, da Ministrstvo za pravosodje in javno upravo:

- ni zagotovilo enakopravnih pogojev za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog sodnega cenilca, saj ni predlagalo spremembe Zakona o sodiščih, ki bi določila obvezno opravljanje preizkusa strokovnosti za vse kandidate, in v predpisih ni določilo, kateri organi lahko podajo mnenje o strokovnosti in sposobnosti kandidata;
- ni predlagalo spremembe oziroma dopolnitve predpisov, s katerimi bi zagotovilo primerljive pogoje za pridobitev in ohranitev dovoljenja za opravljanje nalog sodnih cenilcev, ki opravljajo cenitve na področju ocenjevanja vrednosti nepremičnin, kot veljajo za pooblaščenec ocenjevalce vrednosti nepremičnin Slovenskega inštituta za revizijo, kljub temu da so na podlagi Zakona o urejanju prostora in Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor tako eni kot drugi pristojni za izvajanje cenitev;
- ni predlagalo spremembe oziroma dopolnitve predpisov, s katerimi bi zagotovilo enak oziroma primerljiv način ugotavljanja kršitev strokovnih pravil sodnih cenilcev, kot velja za pooblaščenec ocenjevalce vrednosti, ter enake oziroma primerljive vrste ukrepov, ki se jim lahko izrečejo glede

ugotovljene (ne)vestnosti dela sodnih cenilcev;

- ni zagotovilo ustrezne strokovne usposobljenosti, neodvisnosti in samostojnosti oseb, ki so pristojne za izvajanje nadzora nad delom sodnih cenilcev;
- ni predlagalo spremembe oziroma dopolnitve predpisov, s katerimi bi zagotovilo možnost ustreznega načrtovanja in izvajanja nadzora nad delom sodnih cenilcev, ki opravljajo delo na področju ocenjevanja vrednosti nepremičnin izven sodnih postopkov oziroma po naročilu stranke, niti ni izvajalo zadostnega nadzora nad njihovim delom.

Na podlagi tega, je Računsko sodišče zahtevalo od Ministrstva za pravosodje, da pripravi odzivno poročilo z izkazom naslednjih popravljivih ukrepov:

- pripraviti načrt aktivnosti za poenotenje pogojev za preverjanje strokovne usposobljenosti med sodnimi izvedenci oziroma sodnimi cenilci;
- proučiti ustreznost Zakona o sodiščih in Pravilnika o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih v delih, ki določajo, da nadzor nad izobraževanjem in (ne)vestnostjo dela sodnih cenilcev, ki opravljajo cenitve izven sodnih postopkov oziroma po naročilu stranke, opravlja Ministrstvo za pravosodje, ter pripraviti načrt aktivnosti za morebitno spremembo pravnih podlag;
- pripraviti načrt aktivnosti za spremembo pravnih podlag, ki bodo zagotovile primerljive vrste
- izrečenih ukrepov med sodnimi cenilci in pooblaščenimi ocenjevalci Slovenskega inštituta za revizijo in možnost izvajanja rednega nadzora nad delom sodnih cenilcev;
- pripraviti načrt aktivnosti za dokončanje nadzora nad delom sodnih cenilcev, za katere so prejeli pobude.

V revizijskem poročilu je Računsko sodišče dodatno priporočilo, da Ministrstvo za pravosodje na področjih oziroma podpodročjih, kjer že obstaja sistem izobraževanja in nadzora nad delom sodnih izvedencev oziroma sodnih cenilcev, uporabi ta sistem preverjanja in vzpostavi le podlage za izvajanje nadzora nad izvajalci izobraževanja in licenciranja; na področjih oziroma podpodročjih, kjer takega sistema ni, pa naj vzpostavi sistem nadzora nad sodnimi izvedenci oziroma sodnimi cenilci.

V odzivnem poročilu na revizijsko poročilo je Ministrstvo za pravosodje izpostavilo aktivnosti, ki potekajo oziroma bodo izvedena glede zahtevanih popravljivih ukrepov in so usmerjene k zagotavljanju primerljivega sistema imenovanja, nadzora in sankcioniranja sodnih cenilcev s pooblaščenimi ocenjevalci vrednost. Vendar je ministrstvo na podlagi dodatne proučitve razmer na področju sodnega izvedenstva, cenilstva in tolmačenja ugotovilo, da je najustreznejša rešitev omejitev dela sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev na postopke pred sodišči in upravnimi organi, saj ministrstvo ni sposobno zagotoviti zadostnega in ustreznega nadzora nad delom sodnih cenilcev, izvedencev in tolmačev, ki je opravljeno na trgu oziroma na podlagi drugih zakonov, ki določajo oziroma dopuščajo takšno delo. Dodatno je treba poudariti, da je institut sodnega cenilstva, izvedenstva in tolmačenja vzpostavljen za namene sodišč in sodnih postopkov in ne za opravljanje cenilskega, izvedenskega in prevajalskega dela na drugih izvensodnih področjih, kjer obstajajo drugačni standardi in pravila.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

1. implementacija priporočil GRECO,
2. ureditev področja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev,
3. prenos pristojnosti za določitev podrobnejše oblike in vsebine posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev na Vrhovno sodišče RS,
4. širitev možnosti razporejanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča z letnim razporedom sodnikov.

2.2 Načela

- načelo transparentnosti,
- načelo optimizacije poslovanja sodišč.

2.3 Poglavitne rešitve

- a) Predstavitev predlaganih rešitev:

— Implementacija priporočil GRECO

V okviru četrtega ocenjevanja GRECO (Skupina držav proti korupciji) je bila med drugimi področji ocenjevana tudi skupina sodnikov. Ob zaključku ocenjevanja je GRECO pripravil poročilo s podrobno analizo pregledanih področij. Poročilo vsebuje kritično analizo položaja v državi, izraža prizadevanje zadevnih akterjev in dosežke, ugotavlja pa tudi morebitne pomanjkljivosti in daje priporočila za nadaljnje izboljšave. V skladu z ravnanjem GRECO so priporočila namenjena organom v Sloveniji, ki naj določijo ustrezne institucije oziroma organe, odgovorne za potrebno ukrepanje. Priporočila, ki se vsebinsko nanašajo na zakonodajno materijo Zakona o sodiščih, predlagajo podrobnejšo opredelitev meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov v ustreznem aktu in oblikovanje kodeksa poslovnega obnašanja oziroma etičnega kodeksa, ki bi zavezoval vse sodnike in izobraževanje v zvezi z etiko in integriteto.

Položaj sodnega sveta sej z zadnjimi novelami krepil s prenosom določenih kadrovske pristojnosti (npr. imenovanje predsednikov sodišč, razen predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije), zato predlagatelj meni, da je ustrezna širitev pristojnosti, ki sodnemu svetu podeljuje sprejem meril za izbiro sodnikov in kodeksa sodniške etike. Ob upoštevanju priporočil GRECO je namreč potrebno odločiti podrobnejša merila za izbor ustreznih kandidatov za sodniško službo, podrobneje določiti potek izbirnega postopka v fazi ugotavljanja izpolnjevanja pogojev ter metodologijo, ki omogoča primerjavo kandidatov. Za doseg cilja, to je izbor najustreznejšega kandidata za razpisano sodniško mesto, ni dovolj zgolj podrobnejša določitev kriterijev za ugotavljanje sposobnosti, usposobljenosti, veščin in potrebnih lastnosti kandidata. Potrebno bo opredeliti načine in oblikovati metodologijo tako, da bo omogočena objektivna in transparentna presoja primerljivih sposobnosti in lastnosti kandidatov in posledično omogočeno njihovo razvrščanja po ustreznosti. Vsebina meril za izbiro sodnikov se natančneje opredeljuje v Zakonu o sodniški službi.

Minister za pravosodje, ki je na podlagi Zakona o Vladi RS in Zakona o državni upravi odgovoren za delovanje sodstva, ne sme posegati v samo izbiro sodnikov, lahko pa sodeluje pri določanju metodologije načina izbiranja sodnika. S tem namenom predlagatelj meni, da je podajanje predhodnega mnenja ministra k sprejemu meril za izbiro sodnikov odraz sprejemanja določenega dela odgovornosti za delovanje sodne veje oblasti.

Priporočila, ki se nanašajo na Zakon o sodiščih, predlagajo predvsem vzpostavitev jasnih standardov oziroma oblikovanje kodeksa poslovnega obnašanja, skupaj s komentarjem in/ali praktičnimi primeri, ki bi se uporabljal za vse sodnike. Slovensko sodniško društvo je sicer že izdalo Kodeks sodniške etike, vendar pa zavezuje samo sodnike, ki so člani društva, zato je potrebno z zakonom določiti organ sprejemanja kodeksa. Priporočilo GRECO tudi predlaga podrobnejšo opredelitev meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov z ustreznim aktom. Glede na to da vsebino meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov določa Zakon o sodniški službi, se z Zakonom o sodiščih določa samo organ, ki sprejema merila.

Pristojnost za sprejem podrobnejših meril bo po spremembi zakona podeljena Sodnemu svetu, ki je že sedaj organ izbora kandidatov, določa pa se tudi rok za njihovo pripravo in sprejem.

Pravila za poslovno in zasebno obnašanje sodnikov bodo podrobneje določena v kodeksu sodniške etike, ki ga bo oblikoval sodni svet v šestih mesecih po uveljavitvi zakona. Za svetovanje glede vprašanj sodniške etike in integritete v obliki priporočil in mnenj je predvidena ustanovitev komisije za

integriteto. Zaradi usklajenosti pričetka veljavnosti kodeksa sodniške etike in pričetka delovanje komisije za integriteto, je v prehodni določbi zakona predviden tudi 6 mesečni rok za ustanovitev komisije.

— **Ureditev področja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev**

Osnovna ideja instituta sodnega izvedenca, sodnega cenilca in sodnega tolmača je priskrbeti pripomoček sodniku, ki mu pomaga tam, kamor znanje sodnika ne seže. Tu se kaže sfera dometa ministrstva za pravosodje, ki je pristojno za zagotavljanje splošnih pogojev za delo sodišč, zato predlagatelj meni, da lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, zagotavlja ustrezno skrb nad delom sodnih izvedencev, sodnih tolmačev in sodnih cenilcev samo v tistem delu, kjer se osebe sklicujejo na tak status v okviru sodnih postopkov. Zaradi večje učinkovitosti in ekonomičnosti postopka imenovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, se le ta spreminja v t. i. »pozivi sistem«, kjer ministrstvo, pristojno za pravosodje na določeno časovno obdobje objavi poziv k predložitvi vlog za imenovanje, s katerim se pozove zgolj strokovnjake s tistih področjih, ki niso pokrita v zadostni meri, da bi sodiščem omogočala nemotene delovanje in vodenje sodnih postopkov.

— **Prenos pristojnosti za določitev podrobnejše oblike in vsebine posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev na Vrhovno sodišče RS**

Obseg informatizacije, njen razvoj in zahteva po sprotne spremljanju oziroma možnosti zajemanja vse večjega števila podatkov v vpisnikih so v praksi pripeljali do pomembnega razhajanja z določbami sodnega reda, ki sedaj določa navedeno materijo. Predlagana sprememba prenaša pristojnost za določitev podrobnejše oblike in vsebine posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev za poslovanje sodišč, za učinkovito vodenje postopkov ter za statistično poročanje z ministra, pristojnega za pravosodje, na Vrhovno sodišče Republike Slovenije. S predlagano novo ureditvijo se bo Vrhovno sodišče hitro odzivalo na pogostne situacije, ki terjajo novo ali spremenjeno, predvsem pa hitro vodenje vpisnikov. Vrhovno sodišče bo na ta način lahko uporabljalo podatke iz vpisnikov tudi za potrebe internih in zunanjih analiz.

— **Širitev možnosti razporejanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča z letnim razporedom sodnikov.**

Že veljavna ureditev dopušča možnost razporejanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča, vendar vsebuje določene omejitve. Okrajne sodnike je možno razporediti v specializirane oddelke okrožnih sodišč pod pogojem, da bodo sodili v zadevah, kjer je zagrožena denarna kazen ali zapor do treh let. Na splošno pa je okrajne sodnike možno razporediti na okrožna sodišča samo pod pogojem, da izpolnjujejo pogoje za okrožnega sodnika in samo, če je to potrebno zaradi izvajanja ukrepov za doseganje meril za kakovost dela sodišč. Ker je Okrajno sodišče v Ljubljani samostojna organizacijska enota, po veljavni ureditvi ni mogoče razporediti okrajnih sodnikov tega sodišča na Okrožno sodišče v Ljubljani. Rešitve, ki jih predlaga novela ZS-L, odpravljajo omenjene omejitve in pogoje ter tako predsednikom okrožnih sodišč dajejo več možnosti pri upravljanju kadrovskega zadev, konkretno pri razporejanju sodnikov z letnim razporedom.

b) Način reševanja:

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen s sistemskimi rešitvami predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi, ki ga Vlada RS pošlje v sprejetje Državnemu zboru RS

hkrati s tem predlogom zakona.

č) Usklajenost predloga zakona:

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel finančne posledice za državni proračun, ki jih je težko oceniti. Predlog zakona ne bo imel drugih finančnih posledic za javnofinančna sredstva.

Predlog zakona sam po sebi ne bo povzročil finančnih posledic, vendar pa odpira določene možnosti, ki lahko povzročijo finančne posledice za državni proračun, v kolikor bodo te možnosti izkoriščene s strani pristojnih oseb oziroma organov.

Ustanovitve Komisije za etiko in integriteto pri sodnem svetu lahko povzroči določene finančne posledice, ki pa so odvisne predvsem od načina delovanja in sestave komisije, kar bo določeno s Poslovnikom Sodnega sveta. Predvsem je treba izpostaviti, da bodo finančne posledice pogojene s številom članom, ki bodo imenovani v komisijo in višini sejnine, ki bo morda določena za člane komisije. Trenutno Poslovnik Sodnega sveta določa sledeče sejnine za člane Sodnega sveta:

- 90 EUR za sejo do treh ur (predsedniku 120 EUR),
- 60 EUR za vsako nadaljnjo uro (predsedniku 80 EUR).

Dodatno so člani Sodnega sveta upravičeni tudi do povračila stroškov v zvezi z udeležbo na sejah (dnevnice in stroški prevoza) v skladu z veljavno zakonodajo.

Za delovanje članov Komisije za etiko in integriteto se glede na naravo njihovega dela lahko pričakuje, da bodo sejnine nižje kot za delo članov Sodnega sveta, vendar ni možno podati točne ocene dejanskih finančnih posledic, saj se ne ve koliko članov bo imela komisija in kakšna bo dejanska višina sejnine oz. ali bo sejnina sploh določena. Najverjetneje bo s poslovnikom določeno tudi povračilo stroškov v zvezi z udeležbo članov na sejah komisije. Tudi te finančne posledice se iz že zgoraj navedenih razlogov in tudi zaradi tega, ker so ti stroški povezani z določenimi lastnosti vsakega člana komisije posebej, ne da oceniti.

Odpiranje pogojev za razporeditev okrajnih sodnikov na okrožno sodišče se lahko odrazi v tem, da bo večje število okrajnih sodnikov dejansko razporejenih na okrožno sodišče in da bodo nekateri izmed njih upravičeni do višje plače. Vendar tudi v tem primeru ni mogoče oceniti v kolikšni meri bodo predsedniki okrožnih sodišč v prihodnje izkoriščali možnost razporeditve okrajnih sodnikov na okrožna sodišča, sploh pa ne v kolikšni meri bodo na to vplivale prav spremembe ZS, ki zgolj odpirajo možnosti takšnega razporejanja in ga ne uvajajo na novo. Vsekakor bo predsednik okrožnega sodišča, ki ima pristojnosti na področju sodne uprave (tudi nad področjem kadrovanja) moral pred vsako razporeditvijo, ki bi povzročila finančne posledice, preveriti ali ima na ustreznih postavkah zagotovljena zadostna finančna sredstva. Lahko se bo odločil tudi za možnost, da na okrožno sodišče razporedi samo okrajne sodnike, ki so že uvrščeni v plačne razrede primerljive okrožnim sodnikom (50. do 52. plačni razred) in s tem ne bo povzročil finančnih posledic. Glede na trenutno razpoložljive podatke je v Sloveniji 135 takšnih okrajnih sodnikov, kar predstavlja zadostno število izkušenih sodnikov, ki lahko pokrijejo morebitno pomanjkanje sodnikov na okrožnih sodiščih.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Dodatnih finančni sredstev v že sprejetem državnem proračunu ni potrebno zagotoviti.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Prikaz ureditve v državah članicah EU

SPREJEMANJE KODEKSOV SODNIŠKE ETIKE

Nemčija

V Nemčiji ne obstajajo posebni kodeksi sodniške etike. Ureditev zveznih sodišč je določena v zveznem zakonu, ureditev nižjih sodišč (tudi pritožbenih sodišč) pa je določena v deželnih zakonih. Na splošno so službene dolžnosti urejene v zakonu o javni službi, ki določa disciplinske sankcije v primeru kršitev službenih dolžnosti.

Sodniška prisega na zveznem nivoju ne vsebuje neposrednega sklicevanja na sodniško etiko.

Italija

Italija je sprejela etični kodeks za sodnike kot prva med evropskimi državami. Etični kodeks zavezuje tako sodnike kot tožilce.

Danska

Na Danskem samostojen kodeks etike za sodnike ne obstaja, vendar pa so osnovne smernice določene v zakonu o upravljanju sodišč. Pritožbe, ki se nanašajo na neprimerno ali nespodobno obnašanje sodnikov, se vlagajo na posebno sodišče, ki ga sestavlja pet članov, med katerimi so sodnik vrhovnega sodišča, sodnik višjega sodišča, sodnik okrožnega sodišča, profesor s pravne fakultete in odvetnik.

Sodišča so v internih dokumentih določila vrednote dela, organizacijo sodišč in vizijo sodišč z namenom vzpostavitve dobro delujočega pravosodnega sistema z učinkovitim upravljanjem in rezultati.

Nizozemska

Sodni svet je leta 2010 sprejel Kodeks etike za sodno osebje, ki se ne nanaša samo na sodnike, ampak na vse osebe, ki delajo znotraj pravosodja. Nizozemsko sodniško združenje je leta 2011 izdalo podrobnejša navodila obnašanja sodnikov, ki se nanašajo samo na sodnike. Poleg tega obstajajo še Smernice za zagotavljanje sodniške neodvisnosti, ki so bile izdane leta 2004 in Smernice za ravnanje pomožnega osebja, sprejete leta 2009. Vsi izdani dokumenti temeljijo na mednarodnih dokumentih, trenutno pa potekajo diskusije o združitvi vseh štirih dokumentov v enotni dokument.

Sodniška prisega vsebuje etično zavezo, ki se nanaša na integriteto, molčečnost in neodvisnost.

Hrvaška

Prvi kodeks sodniške etike je sprejelo sodniško društvo leta 1999. Po nekaj letih je zakon o sodiščih določil obveznost določitve kodeksa sodniške etike, ki zavezuje vse sodnike in ne samo tistih, ki se združujejo v sodniško društvo. Kodeks sodniške etike je pripravilo posebno telo, sestavljeno iz predsednikov personalnih svetov višjih sodišč.

Madžarska

Etični kodeks za sodnike ureja ravnanje in obnašanje sodnika v sodni dvorani in tudi izven sodne dvorane kot posameznika v zasebnem življenju. Kodeks je sestavljen iz 26 točk in določa tudi

poseben Svet za etiko, ki ga sestavlja 12 sodnikov. Kodeks vsebuje tudi procesne določbe, po katerih odloča Svet za etiko. Svet za etiko odloča v posameznih primerih, ali je bilo obnašanje sodnika etično, odločitve pa so objavljene v anonimizirani obliki v časopisu za sodnike in na intranetu.

Združeno kraljestvo

Smernice sodniške etike je sprejel sodni svet po predhodnem širokem usklajevanju s sodstvom in po zgledu mednarodnih dokumentov. Vzpostavljena je tudi stalna komisija, ki spremlja izvajanje smernice in rešuje dileme ter vprašanja glede etike, ki jih smernice ne vsebujejo.

V okviru ministrstva za pravosodje je bila ustanovljena tudi posebna služba za pritožbe, ki preiskuje pritožbe s strani javnosti, strank v postopkih, profesionalnih deležnikov postopka. Služba se ukvarja samo z disciplinskimi postopki, nima pa pristojnosti odločanja glede pravilnosti dodeljevanja zadev ali vsebinskih sodniških odločitev.

Sodniška prisega vsebuje elemente etičnega ravnanja, vendar pa ne vsebuje neposrednega sklicevanja na kodeks sodniške etike.

Finska

Zveza finskih sodnikov je maja 2012 sprejela Načela sodniške etike, ki vsebuje 15 členov. Sodniška prisega vsebuje poziv k spoštovanju etičnega ravnanja, ne vsebuje pa neposrednega sklicevanja na sprejeta načela sodniške etike.

Švedska

Na Švedskem kodeks sodniške etike ne obstaja, vendar pa je obljuba k etičnemu ravnanju določena v sodniški prisegi, kar je določeno v švedskem zakonu o sodniškem postopku (code of judicial procedure). Konec leta 2009 je švedska sodna uprava dobila s strani vlade nalogo, da prične z razpravo znotraj sodstva o sodniški etiki. Razpravo je vodil dodeljeni sodnik v sodelovanju s švedskim sodniškim društvom in predstavniki drugih pravnikov, združenih v posebno zvezo diplomantov prava (JU SEK). Ob koncu razprave so bili izdani trije dokumenti glede sodniške etike, ki vsebujejo načela in vprašanja, ki jih lahko sodniki uporabljajo pri vsakdanjem delu.

Prikaz ureditve v pravnem redu EU

Predloženi zakon ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- spreminja se postopek imenovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev v t.i. »pozivni sistem«, na podlagi katerega bo Ministrstvo za pravosodje objavilo poziv k predložitvi vlog za imenovanje sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev glede na potrebe na posameznem strokovnem področju in podpodročju izvedenskega ali cenilskega dela oziroma glede na potrebe za posamezen tuj jezik, ki se ugotovijo na podlagi obrazloženih mnenj predsednikov posameznih sodišč;
- pri sodnem svetu se ustanovi Komisija za etiko in integriteto;
- predsednik Vrhovnega sodišča RS sprejme politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov po predhodnem obrazloženem mnenju ministra, pristojnega za pravosodje, in Komisije za preprečevanje korupcije ter s soglasjem Sodnega

sveta.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- ni administrativnih posledic.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- a) predstavitev sprejetega zakona

Posebna predstavitev sprejetega zakona ni predvidena.

- b) spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Spremljanje izvajanja predpisa bo potekalo kot doslej.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog je bil od 28. 11. 2014 objavljen na spletni strani Ministrstva za pravosodje (http://www.mp.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predpisi_v_pripravi/).

S strani Vrhovnega sodišča RS je bilo posredovano odklonilno stališče do večine sprememb, ki jih uvaja zakon.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje
- Tina Brecelj, državna sekretarka

- Darko Stare, državni sekretar
- Andreja Lang, generalna direktorica Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A in 63/13) se prvi odstavek 28. člena spremeni tako, da se glasi:

»Sodni svet ima naslednje pristojnosti:

- predlaga državnemu zboru kandidate za izvolitev v sodniško funkcijo;
- predlaga državnemu zboru razrešitev sodnika;
- imenuje in razrešuje predsednike sodišč, razen predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije;
- odloča o napredovanju v višji sodniški naziv in o hitrejšem napredovanju v plačnih razredih, v položaj svetnika ali na višje sodniško mesto ter o izjemnem napredovanju v višji sodniški naziv;
- odloča o pritožbi zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred;
- odloča o nezdržljivosti sodniške funkcije;
- daje mnenje k predlogu proračuna za sodišča in mnenje državnemu zboru o zakonih, ki urejajo položaj, pravice in dolžnosti sodnikov ter osebja sodišč;
- sprejme kodeks sodniške etike;
- sprejme merila za izbiro kandidatov za sodniško mesto po predhodnem mnenju ministra, pristojnega za pravosodje, in merila za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe;
- daje soglasje k politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov ter spremlja njeno implementacijo in nadgradnjo;
- imenuje člane Komisije za etiko in integriteto;
- obravnava in odloča o utemeljenosti pritožbe sodnika, ki meni, da je bila kršena njegova zakonska pravica, kršen njegov neodvisni položaj ali neodvisnost sodstva;
- opravlja druge zadeve, če zakon tako določa.«.

V drugem odstavku se za besedama »razrešitev sodnikov« doda vejica in besedilo »o merilih za izbiro kandidatov za sodniško mesto«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Sodni svet objavlja sprejete akte na svoji spletni strani.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

2. člen

Za črtanim 28.c členom se dodata nova 28.č in 28.d člen, ki se glasita:

»28.č člen

Kodeks sodniške etike določa pravila za poslovno in osebno ravnanje in vedenje sodnikov zaradi varovanja samostojnosti, neodvisnosti, nepristranskosti, poštenosti in strokovnosti sodnikov ter ugleda sodniške službe.

Sodniki so dolžni spoštovati kodeks sodniške etike pri opravljanju sodniške službe in zunaj nje.

Kodeks sodniške etike se objavi na spletni strani sodnega sveta in na spletnih straneh sodstva.

28.d člen

Za vprašanja spoštovanja standardov sodniške etike in integritete, priprave smernic in priporočil v zvezi z izpolnjevanjem kodeksa sodniške etike ter izobraževanjem in usposabljanjem sodnikov na področju etike in integritete se pri sodnem svetu imenuje Komisija za etiko in integriteto.

Komisija za etiko in integriteto pri sodnem svetu:

- sprejema načelna mnenja glede spoštovanja kodeksa sodniške etike;
- izdaja priporočila za izpolnjevanje standardov sodniške etike in integritete;
- sprejema smernice glede nasprotja interesov pri opravljanju sodniške službe in zunaj nje;
- sprejme smernice glede notranje organizacijskih ukrepov sodišč v primerih stikov z osebami, ki so prenehale opravljati sodniško službo;
- v sodelovanju s Centrom za izobraževanje v pravosodju skrbi za izobraževanje in usposabljanje sodnikov na področju etike in integritete.

Sestava, imenovanje in način dela Komisije za etiko in integriteto so določeni s poslovníkom sodnega sveta. Člani Komisije za etiko in integriteto so lahko tudi osebe, ki niso člani sodnega sveta.

Načelna mnenja glede spoštovanja kodeksa sodniške etike se objavijo na spletni strani sodnega sveta. «.

3. člen

Drugi odstavek 40.a člena se spremeni tako, da se glasi:

»Zadeve iz pristojnosti specializiranega oddelka obravnavajo sodniki, ki so v oddelek razporejeni ali dodeljeni zaradi posebne usposobljenosti in izkušenosti za reševanje zahtevnejših kazenskih zadev. Predsednik okrožnega sodišča na sedežu višjega sodišča določi z letnim razporedom kot člane senatov in za opravljanje nujnih procesnih dejanj v zadevah specializiranega oddelka tudi druge sodnike tega okrožnega sodišča in sodnike okrajnih sodišč, ki so organizacijska enota tega okrožnega sodišča. Predsednik Okrožnega sodišča v Ljubljani določi z letnim razporedom in soglasjem predsednika Okrajnega sodišča v Ljubljani kot člane senatov in za opravljanje nujnih procesnih dejanj v zadevah specializiranega oddelka tudi sodnike Okrajnega sodišča v Ljubljani. Če se soglasje s predsednikom Okrajnega sodišča v Ljubljani ne doseže, o razporeditvi odloči predsednik neposredno višjega sodišča.«.

4. člen

Za 60.c členom se doda nov 60.č člen, ki se glasi:

»60.č člen

Predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije sprejme politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov v skladu z metodologijo za pripravo načrtov integritete, po predhodnem obrazloženem mnenju ministra, pristojnega za pravosodje, in Komisije za preprečevanje korupcije ter s soglasjem Sodnega sveta.

Sodni svet lahko predlaga spremembe ali dopolnitve politike zaznavanja in obvladovanja korupcijskih

tveganj in izpostavljenosti sodnikov glede na ugotovitve Komisija za etiko in integriteto.

Politika zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov ter njene spremembe in dopolnitve se objavijo na spletnih straneh sodstva.«.

5. člen

V tretjem odstavku 71. člena se črta zadnji stavek.

Četrti odstavek 71. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Predsednik okrožnega sodišča lahko sodnika, ki opravlja sodniško službo na okrajnem sodišču, ki je organizacijska enota tega okrožnega sodišča, z letnim razporedom razporedi tudi na okrožno sodišče, za sojenje v zadevah iz pristojnosti tega sodišča. Predsednik Okrožnega sodišča v Ljubljani lahko sodnika, ki opravlja sodniško službo na Okrajnem sodišču v Ljubljani z letnim razporedom in soglasjem predsednika Okrajnega sodišča v Ljubljani razporedi na Okrožno sodišče v Ljubljani, za sojenje v zadevah iz pristojnosti tega sodišča. Če se soglasje s predsednikom Okrajnega sodišča v Ljubljani ne doseže, o razporeditvi odloči predsednik neposredno višjega sodišča.«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»Okrajne sodnike se lahko razporedi na okrožno sodišče le, če imajo najmanj tri leta delovnih izkušenj kot okrajni sodniki in je z zadnjo oceno sodniške službe ugotovljeno, da izpolnjujejo pogoje za napredovanje. Tako razporejeni sodniki so z vidika stvarne pristojnosti in izvrševanja sodne funkcije izenačeni z okrožnimi sodniki in imajo pravico do osnovne plače, ki ustreza plačnemu razredu za sodniški naziv okrožni sodnik, če je njihova plača nižja od tega plačnega razreda. Čas razporeditve skupno ne sme trajati več kot tri leta.«.

Dosedanji peti, šesti, sedmi in osmi odstavek postanejo šesti, sedmi, osmi in deveti odstavek.

6. člen

V četrtem odstavku 82. člena se besedilo »minister, pristojen za pravosodje« nadomesti z besedilom »Vrhovno sodišče Republike Slovenije«.

7. člen

85. člen se spremeni tako, da se glasi:

»85. člen

Osebe, imenovane za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, se smejo sklicevati na ta status, kadar dajejo izvide in mnenja, cenitve, tolmačenja in prevode na zahtevo sodišča v sodnem postopku ali na zahtevo upravnega organa v upravnem postopku.«.

8. člen

V prvem odstavku 86. členu se za se besedo »tolmače« doda besedilo »na podlagi javnega poziva«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ministrstvo, pristojno za pravosodje, dvakrat v koledarskem letu objavi poziv k predložitvi vlog za imenovanje sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev. Poziv se objavi glede na potrebe na posameznem strokovnem področju in podpodročju izvedenskega ali cenilskega dela oziroma glede na potrebe za posamezen tuj jezik, ki se ugotovijo na podlagi obrazloženih mnenj predsednikov posameznih sodišč.«.

9. člen

Četrty odstavek 105.a člena se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena lahko predsednik okrožnega sodišča prenese pristojnost za sojenje v določenem številu zadev ali vrsti zadev med okrajnimi sodišči, ki so organizacijske enote tega okrožnega sodišča, s soglasjem predsednika Okrajnega sodišča v Ljubljani pa tudi med njimi in Okrajnim sodiščem v Ljubljani. Če se soglasje s predsednikom Okrajnega sodišča v Ljubljani za prenos pristojnosti po tem odstavku ne doseže, o prenosu odloči predsednik neposredno višjega sodišča. Prenos pristojnosti se objavi v letnem razporedu sodišča, s katerega in na katerega se prenese pristojnost v določeni vrsti zadev.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

10. člen

Sodni svet sprejme merila za izbiro kandidatov za sodniško mesto in uskladi svoj poslovnik z določbami spremenjenega 28. člena in novega 28.d člena zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Sodni svet sprejme kodeks sodniške etike in ustanovi Komisijo za etiko in integriteto v skladu z določbami spremenjenega 28. člena ter novima 28.č in 28.d členoma zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije sprejme politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov v skladu s prvim odstavkom novega 60.č člena zakona v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

Postopki za izvolitev oziroma imenovanje sodnikov, ki so se začeli pred objavo meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto iz prvega odstavka tega člena, se končajo po dosedanjih predpisih.

11. člen

Pravilnik o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih (Uradni list RS, št. 88/10, 1/12 in 35/13) in Pravilnik o sodnih tolmačih (Uradni list RS, št. 88/10, 1/12 in 35/13) se uskladita z določbami spremenjenega 85. in 86. člena zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Postopki za imenovanje sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

12. člen

Vrhovno sodišče Republike Slovenije v skladu s spremenjenim četrtem odstavkom 82. člena zakona določi podrobnejšo obliko in vsebino posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev za poslovanje sodišč in učinkovito vodenje postopkov ter statistično poročanje v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

Do določitve nove oblike in vsebine posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev za poslovanje sodišč in učinkovito vodenje postopkov ter statistično poročanje se uporablja dosedanja oblika in vsebina posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev za poslovanje sodišč in učinkovito vodenje postopkov ter statistično poročanje.

13. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Kot IV priporočilo GRECO v svojem poročilu navaja tudi, da se vzpostavijo jasni standardi ali da se oblikuje kodeks poslovnega obnašanja, skupaj s komentarjem ali praktičnimi primeri, ki bi se uporabljali za vse sodnike. Podrobnejša določila glede kodeksa so zajeta v novem 28.č členu ZS.

Uspešno delovanje sodstva kot celote je odvisno od različnih dejavnikov tako objektivnih kot subjektivnih. Osrednja osebnost, od katere je tudi odvisna uspešnost sodstva kot celote, je sodnik (njegova strokovnost, usposobljenost, odnos do dela...). Zato je potrebno poseben poudarek nameniti določanju kvalitet kandidatov, ki so nujno potrebne za uspešno opravljanje sodniške funkcije ter kriterijem in metodam, ki omogočajo njihovo ugotavljanje. Ob upoštevanju priporočil GRECO, predvsem pa zaradi zasledovanja temeljne naloge sodnega sveta, da v postopku, ki je transparenten, predvidljiv, objektivno ter omogoča uporabo različnih selekcijskih metod izbere najustreznejšega kandidata, je zato potrebno določiti podrobnejša vsebinska merila za izbor, podrobneje določiti potek izbirnega postopka v fazi ugotavljanja izpolnjevanja pogojev (načine in metode) ter metodologijo, ki omogoča primerjavo kandidatov. Pristojnost za sprejem podrobnejših meril bo po spremembi zakona podeljena sodnemu svetu, ki je že sedaj organ izbora kandidatov. Za sprejem meril se določa dvotretjinsko večino vseh članov sodnega sveta, s čimer se zasleduje enako ureditev, kot velja za sprejem meril za ocenjevanje kvalitete dela sodnikov. Pred sprejemom meril za izbiro sodnikov bo potrebno pridobiti mnenje ministra za pravosodje.

Glede na priporočila GRECO spremembe zajete v ZS-L uvajajo tudi sprejem politike zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov. Politiko bo sprejel predsednik Vrhovnega sodišča RS s soglasjem sodnega sveta. Podrobneje je postopek sprejema politike urejen v novem 60.č členu ZS.

Dodatna pristojnost sodnega sveta je imenovanje članov Komisije za etiko in integriteto, ki predstavlja funkcionalno notranje delovno telo sodnega sveta za področje etike in integritete. Delovanje komisije je podrobneje urejeno v novem 28. d členu ZS.

Predlagatelj meni, da mora biti javnost seznanjena z akti, ki jih sprejema sodni svet (npr. Merila za izbiro kandidatov za sodniško mesto, Merila za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe, Kodeks sodniške etike), zato je določena objava aktov na spletni strani sodnega sveta.

K 2. členu:

Nov 28.č in 28.d člen ZS urejata kodeks sodniške etike in Komisijo za etiko in integriteto. Pravila za poslovno in zasebno obnašanje sodnikov bodo podrobneje določena v kodeksu sodniške etike, ki ga bo oblikoval sodni svet. Etični kodeksi so pravila vedenja in moralnih norm, ki so jih skupine posameznikov prostovoljno zapisale z namenom urediti odnose znotraj skupine ter odnose do okolja, v katerem ta deluje. Po vsebini določajo, kakšne značilnosti naj ima oseba, da v določeni skupini velja za osebo z integriteto oziroma kaj skupina šteje kot dolžno ravnanje posameznikov, in predstavljajo podlago za ukrepanje ob kršitvi dolžnega ravnanja¹. Pri opravljanju sodniške službe je sodnik vezan na ustavo in zakon, službi pa se mora posvečati s polno predanostjo in izpolnjevati svoje obveznosti po svojih najboljših močeh. Kodeks sodniške etike bi tako moral vsebovati poklicne in etične zapovedi sodnika z namenom varovanja sodniške funkcije, ohranitve integritete, ugleda in predvsem vzpostavitve sodnika kot osebe, ki je neodvisna, nepristranska in strokovno usposobljena. Kodeks sodniške etike je že oblikovan na nivoju Slovenskega sodniškega društva, ki pa velja le za člane

---

¹ <https://www.kpk-rs.si/sl/preventiva-in-nacrt-integritete/eticni-kodeksi>

društva. Dodelitev pristojnosti za sprejem kodeksa sodniške etike sodnemu svetu je rešitev, ki se odraža v tem, da kodeks zavezuje vse sodnike pri opravljanju sodniške službe in tudi v zasebnem življenju, predlog pa določa tudi obvezno objavo na spletnih strani organa, ki sprejme kodeks in na spletnih straneh sodišč z namenom višje stopnje seznanjenosti s kodeksom. Na podlagi 23. člena Zakona o sodniški službi sodniki prisežejo, da bodo sodniško funkcijo opravljal-a v skladu z ustavo in zakonom. Ker ima kodeks sodniške etike po novem pravno podlago prav v ZS, bodo sodniki s prisego zavezani tudi k temu, da svojo funkcijo opravljajo v skladu z določili kodeksa sodniške etike.

Z namenom da bi se vzpostavili jasni standardi, oziroma da se bo razvila dobra praksa obnašanja v konkretnih primerih, se pri sodnem svetu ustanovi Komisija za etiko in integriteto. Komisija lahko sodnikom svetuje glede vprašanj sodniške etike in integritete, ki se jim bodo zastavila v konkretnih življenjskih okoliščinah ter oblikuje priporočila sodnikom, kako naj ravnajo v bodoče. Do spoštovanja določb kodeksa sodniške etike se komisija lahko opredeli tudi s sprejemom načelnega mnenja. Sestava, imenovanje in način dela komisije so določena s poslovnikom sodnega sveta, ki bo podrobneje uredil delovanje komisije v skladu z zakonskimi okviri danimi v ZS. Člani komisije bodo lahko tako člani sodnega sveta kot zunanji strokovnjaki s tega področja. Število članov komisije, postopek imenovanja, pogoje in merila za izbor bo sodni svet določil s svojim poslovnikom. Sodniki in javnost bodo s kodeksom seznanjeni tako, da se bo javno objavil na spletni strani sodnega sveta.

K 3. členu:

Drugi odstavek 40a. člena Zakona o sodiščih določa, da zadeve iz pristojnosti specializiranega oddelka obravnavajo sodniki, ki so v oddelek razporejeni ali dodeljeni zaradi posebne usposobljenosti in izkušenosti za reševanje zahtevnejših kazenskih zadev. Predsednik okrožnega sodišča na sedežu višjega sodišča določi z letnim razporedom kot člane senatov in za opravljanje nujnih procesnih dejanj v zadevah specializiranega oddelka tudi druge okrožne sodnike tega okrožnega sodišča. Predsednik okrožnega sodišča na sedežu višjega sodišča določi z letnim razporedom kot člane senatov in za opravljanje nujnih procesnih dejanj v teh zadevah tudi okrajne sodnike okrajnih sodišč, ki so organizacijska enota tega okrožnega sodišča, vendar trenutno samo v tistih v zadevah specializiranega oddelka, za katere je zagrožena denarna kazen ali kazen zapora do treh let.

Nova ureditev odpira možnosti razporejanja sodnikov v senate specializiranih oddelkov, s tem da odpravlja pogoj, da se okrajne sodnike lahko razporedi za sojenje v zadeve, za katere je zagrožena denarna kazen ali kazen zapora do treh let. Dodatno je omogočeno, da se v senate specializiranih oddelkov razporedijo tudi sodniki Okrajnega sodišča v Ljubljani, ki je samostojna organizacijska enota, vendar le, če je doseženo soglasje med predsednikoma Okrožnega sodišča v Ljubljani in Okrajnega sodišča v Ljubljani. Če takšno soglasje ni doseženo, odloči predsednik neposredno višjega sodišča.

K 4. členu:

Priporočila GRECO izdana v četrtem krogu ocenjevalnem vsebujejo tudi priporočilo, da se pripravi in javno objavi politika zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov ter da se temeljna pristojnost in viri za vodenje te politike dodelijo sodnemu svetu, ki mora pri njenem nadzorovanju in uresničevanju sodelovati z drugimi ustreznimi institucijami, tudi s Komisijo za preprečevanje korupcije. Uvedba novega 60.č člena delno sledi priporočilu GRECO, s tem da pristojnost za izdajo politike dodeli predsedniku Vrhovnega sodišča RS in ne sodnemu svetu, saj omenjena politika spada v področje sodne uprave. Prav tako bo sprejem politike, ki se navezuje na celotno sodno vejo oblasti, bolje in učinkoviteje koordiniran, če bo to pristojnost izvajal predsednik Vrhovnega sodišča RS. Ne glede na delni odmik od priporočila GRECO, pa določba ohranja vpliv sodnega sveta na vsebino zajeto v politiki, saj bo za njeno izdajo potrebno soglasje sodnega sveta. V postopek sprejemanja politike sta vključena tudi minister za pravosodje in Komisija za preprečevanje korupcije, ki podata predhodno obrazloženo mnenje. Sodni svet lahko prav tako predlaga spremembe

in dopolnitve že sprejete politike glede na ugotovitve Komisije za etiko in integriteto, ki je izoblikovana znotraj sodnega sveta.

Politika se mora objaviti na spletnih straneh sodstva, tako da so sodniki, sodno osebje in javnost z njo seznanjeni.

K 5. členu:

Tretji odstavek 71. člena ZS ureja razporeditev sodnikov v specializirane oddelke. Nova ureditev odpira možnosti razporejanja sodnikov v specializirane oddelke z letnim razporedom, saj je odpravljen pogoj, da se okrajni sodnik lahko razporedi le za sojenje v zadevah, za katere je zagrožena denarna kazen ali kazen zapora do teh let. Vendar pa bo za razporeditev okrajnih sodnikov veljala omejitev, ki jo vsebuje določba novega petega odstavka zakona, saj je treba postaviti določene zakonske omejitve razporejanja okrajnih sodnikov, da se zagotovi kvalitetno sojenje v težjih zadevah, ki se obravnavajo na specializiranem oddelku.

Četrti odstavek 71. člena ZS se prav tako spreminja v smeri odpiranja možnosti prerazporejanja sodnikov z letnim razporedom tudi v primerih, ko ne gre za specializirane oddelke. Opravlja se pogoj, da se okrajne sodnike lahko razporedi le, če je to potrebno zaradi izvajanja ukrepov za doseganje meril za kakovost dela sodišč. Tako se poveča odgovornost predsednika okrožnega sodišča, ki mora ustrezno oceniti število in pripad zadev na posameznih sodiščih svojega sodnega okrožja in razporediti sodnike na ustrezna sodišča in oddelke na način, ki bo omogočal najbolj optimalno reševanje zadev. Dodatno se tudi odpira možnost razporeditve sodnikov Okrajnega sodišča v Ljubljani, ki je samostojna organizacijska enota, na Okrožno sodišče v Ljubljani, vendar le, če je doseženo soglasje med predsednikoma Okrožnega sodišča v Ljubljani in Okrajnega sodišča v Ljubljani. Če takšno soglasje ni doseženo, odloči predsednik neposredno višjega sodišča.

Nov peti odstavek 71. člena ZS uvaja varovalko, ki bo preprečevala, da se na novo izvoljeni sodniki na okrajnih sodiščih, ki še nimajo veliko sodniških izkušenj, razporedijo na okrožna sodišča, kjer se načeloma sodi v težjih zadevah. Tako bo sodnik imenovan na sodniško mesto na okrajnem sodišču moral pred razporeditvijo pridobiti vsaj tri leta delovnih izkušenj kot okrajni sodniki, hkrati pa bo z zadnjo oceno sodniške službe moralo biti ugotovljeno, da izpolnjuje pogoje za napredovanje. Določba tako postavlja zakonske omejitve razporejanja okrajnih sodnikov, da se zagotovi kvaliteta sojenja v težjih zadevah, ki se obravnavajo na okrožnih sodiščih. Okrajni sodniki, ki bodo delo opravljali na okrožnih sodiščih, bodo z vidika stvarne pristojnosti in izvrševanja sodne funkcije izenačeni z okrožnimi sodniki. Na podlagi tega jim bo tudi pripadala pravica do osnovne plače ki ustreza plačnemu razredu za sodniški naziv "Okrožni sodnik" (50 plačni razred), če bo njihova plača nižja od tega plačnega razreda. Dodatno je še podana omejitev, da čas razporeditve ne sme trajati več kot tri leta.

K 6. členu:

Predlagana sprememba prenaša pristojnost za določitev podrobnejše oblike in vsebine posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev za poslovanje sodišč, za učinkovito vodenje postopkov ter za statistično poročanje z ministra, pristojnega za pravosodje, na Vrhovno sodišče Republike Slovenije. Obseg informatizacije, njen razvoj in zahteva po sprotne spremljanju oziroma možnosti zajemanja vse večjega števila podatkov v vpisnikih so v praksi pripeljali do pomembnega razhajanja z določbami sodnega reda, ki sedaj določa navedeno materijo. S predlagano novo ureditvijo se bo Vrhovno sodišče hitro odzivalo na pogostne situacije, ki terjajo novo ali spremenjeno, predvsem pa hitro vodenje vpisnikov. Vrhovno sodišče bo na ta način lahko uporabljalo podatke iz vpisnikov tudi za potrebe internih in zunanjih analiz.

K 7. členu:

Osnovna ideja instituta sodnega izvedenca, sodnega cenilca in sodnega tolmača je priskrbeti pripomoček sodniku, ki mu pomaga tam, kamor znanje sodnika ne seže. Tu se kaže sfera dometa ministrstva za pravosodje, ki je pristojno za zagotavljanje splošnih pogojev za delo sodišč, zato predlagatelj meni, da lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, zagotavlja ustrezno skrb nad delom sodnih izvedencev, sodnih tolmačev in sodnih cenilcev samo v tistem delu, kjer se osebe sklicujejo na tak status v okviru sodnih in upravnih postopkov oziroma tudi v primerih, kjer se neupravičeno sklicujejo na ta status, kar je skladno s 6. točko 89. člena ZS, ki kot razlog razrešitve določa ravnanje sodnega izvedenca, cenilca in tolmača, ki je v nasprotju z določbo 85. člena ZS. V vseh drugih primerih, kjer osebe imenovane za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača dajejo strokovna mnenja, cenitve ali prevode oziroma opravljajo tolmačenja, se šteje, da delo opravljajo kot strokovnjaki, tako da za njih veljajo predpisi in pogoji vezani na vsak posamezen primer. Posledično je možno, da tudi drugi zakoni določajo delo sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, ki ni namenjeno sodnim in upravnim postopkom, vendar veljajo ti predpisi v razmerju do ZS kot *lex specialis* in morajo določati lastne zakonske okvire takšne dejavnosti (na primer pogoje dela, izbiro osebe, nadzor nad kakovostjo dela ipd.).

K 8. členu:

Zaradi večje učinkovitosti in ekonomičnosti postopka imenovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, se le ta spreminja v t. i. »pozivi sistem«, kjer ministrstvo, pristojno za pravosodje na določeno časovno obdobje objavi poziv k predložitvi vlog za imenovanje, s katerim se pozove zgolj strokovnjake s tistih področjih, ki niso pokrita v zadostni meri, da bi sodiščem omogočala nemotene delovanje in vodenje sodnih postopkov. Ministrstvo bo na podlagi predlagane rešitve zbiralo predloge posameznih sodišč glede potreb po izvedencih, cenilcih ali tolmačih (predloge bodo lahko podali vsi predsedniki sodišč), nato pa bo dvakrat v koledarskem letu na podlagi ugotovljenih potreb objavilo poziv k predložitvi vlog za imenovanje za točno določena strokovna področja oziroma tuje jezike. S takšnim sistemom imenovanja se tudi izognemo nepotrebni vlaganju vlog in vodenju postopkov za imenovanje na področja, na katerih obstaja zadostno število sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev.

K 9. členu:

Predlagana sprememba 105a. člena Zakona o sodiščih je potrebna zato, da se omogoči prenos pristojnosti ne samo med okrajnimi sodišči, ki so organizacijska enota tega okrožnega sodišča, ampak tudi enak prenos pristojnosti med okrajnimi sodišči v razmerju do Okrajnega sodišča v Ljubljani, ki je po določbah Zakona o sodiščih samostojna organizacijska enota.

K 10. členu:

Pristojnost za sprejem podrobnejših meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto se podeli Sodnemu svetu, ki je že sedaj organ izbora kandidatov, določen pa je tudi trimesečni rok za njihovo pripravo in sprejem. Merila mora v skladu z novim tretjim odstavkom 28. člena ZS sodni svet objaviti na svoji spletni strani. Nova merila se uporabljajo šele od dneva objave, do tedaj pa se postopki za izvolitev oziroma imenovanje sodnikov, ki so se začeli pred objavo teh meril dokončajo po dosedanjih predpisih.

Sodni svet mora sprejeti kodeks sodniške etike in imenovati Komisijo za etiko in integriteto v šestih mesecih po uveljavitvi zakona. Šestmesečni rok predstavlja primeren čas in je tudi usklajen glede na trimesečni rok, v katerem mora sodni svet uskladiti svoj poslovnik, v katerem bo določil pravila glede sestave, imenovanja in načina dela Komisije za etiko in integriteto.

Politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov mora predsednik

Vrhovnega sodišča RS sprejeti v enem letu po uveljavitvi zakona. Daljše časovno obdobje za sprejem politike je določeno predvsem zaradi tega, ker bo predsednik Vrhovnega sodišča RS predhodno moral pridobiti tudi mnenji ministra za pravosodje in Komisije za preprečevanje korupcije ter dodatno uskladiti vsebino politike s sodnim svetom, saj brez njegovega soglasja politike ne bo mogel sprejeti.

K 11. členu:

Zaradi spremembe sistema imenovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, ki uvaja objavo poziva k predložitvi vlog za imenovanje, je treba ustrezno spremeniti in dopolniti določbe Pravilnika o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih (Uradni list RS, št. 88/10, 1/12 in 35/13) ter Pravilnika o sodnih tolmačih (Uradni list RS, št. 88/10, 1/12 in 35/13), ki urejajo postopek imenovanja in ugotavljanje potrebnega števila sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev.

Vsi postopki za imenovanje sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona (vloga za imenovanje je bila oddana), se dokončajo po dosedanjih predpisih.

K 12. členu:

Določa se enoletni rok, v katerem mora Vrhovno sodišče RS predpisati podrobnejšo obliko in vsebino posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev za poslovanje sodišč in učinkovito vodenje postopkov ter statistično poročanje. Do sprejema omenjenih oblik in vsebin se uporablja veljavna oblika.

K 13. členu:

Določen je splošni uveljavitveni rok zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

28. člen

Sodni svet ima naslednje pristojnosti:

- predlaga državnemu zboru kandidate za izvolitev v sodniško funkcijo;
- predlaga državnemu zboru razrešitev sodnika;
- imenuje in razrešuje predsednike sodišč, razen predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije;
- odloča o napredovanju v višji sodniški naziv in o hitrejšem napredovanju v plačnih razredih, v položaj svetnika ali na višje sodniško mesto ter o izjemnem napredovanju v višji sodniški naziv;
- odloča o pritožbi zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred;
- odloča o nezdružljivosti sodniške funkcije;
- daje mnenje k predlogu proračuna za sodišča in mnenje državnemu zboru o zakonih, ki urejajo položaj, pravice in dolžnosti sodnikov ter osebja sodišč;
- sprejme merila za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe;
- obravnava in odloča o utemeljenosti pritožbe sodnika, ki meni, da je bila kršena njegova zakonska pravica, kršen njegov neodvisni položaj ali neodvisnost sodstva;
- opravlja druge zadeve, če zakon tako določa.

Sodni svet odloča o predlogih za izvolitev sodnikov, o imenovanjih in napredovanjih sodnikov, o uvrstitvah v plačni razred, o pritožbah zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika, o pritožbah zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred, o predlogih za razrešitev sodnikov in o merilih za kakovost dela sodnikov z dvotretjinsko večino vseh članov.

Podatki, ki se nanašajo na posameznika, se hranijo petnajst let po dnevu prenehanja funkcije.

40.a člen

Pri okrožnih sodiščih na sedežih višjih sodišč delujejo specializirani oddelki sodišč, ki opravljajo preiskavo in sodijo v zahtevnejših zadevah organiziranega in gospodarskega kriminala, terorizma, korupcijskih in drugih podobnih kaznivih dejanj, v katerih obtožni akt vloži državno tožilstvo, pristojno za pregon storilcev navedenih kaznivih dejanj (v nadaljnjem besedilu: specializirani oddelek).

Zadeve iz pristojnosti specializiranega oddelka obravnavajo sodniki, ki so v oddelek razporejeni ali dodeljeni zaradi posebne usposobljenosti in izkušenosti za reševanje zahtevnejših kazenskih zadev. Predsednik okrožnega sodišča na sedežu višjega sodišča določi z letnim razporedom kot člane senatov in za opravljanje nujnih procesnih dejanj v zadevah specializiranega oddelka tudi druge okrožne sodnike tega okrožnega sodišča. Predsednik okrožnega sodišča na sedežu višjega sodišča določi z letnim razporedom kot člane senatov in za opravljanje nujnih procesnih dejanj v teh zadevah tudi okrajne sodnike okrajnih sodišč, ki so organizacijska enota tega okrožnega sodišča, vendar samo v tistih v zadevah specializiranega oddelka, za katere je zagrožena denarna kazen ali kazen zapora do treh let.

Število mest za razporejene in dodeljene sodnike za posamezen specializiran oddelek določi predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije s soglasjem ministra, pristojnega za pravosodje.

Pri določitvi števila sodniških mest se smiselno upoštevajo kriteriji iz 38. člena tega zakona.

Glavne obravnave in naroki v zadevah iz pristojnosti specializiranega oddelka se opravljajo na sedežu pristojnega okrožnega sodišča, v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, pa tudi na sedežih drugih okrožnih in okrajnih sodišč z območja istega višjega sodišča.

71. člen

Letni raspored sodnikov na določena pravna področja ali podpodročja določi predsednik sodišča.

Predsednik okrožnega sodišča določi letni raspored sodnikov okrožnega sodišča in okrajnih sodišč, ki so organizacijske enote okrožnega sodišča.

Predsednik okrožnega sodišča na sedežu višjega sodišča razporedi z letnim rasporedom sodnike tega okrožnega sodišča in sodnike okrajnih sodišč, ki so organizacijske enote tega sodišča, s soglasjem predsednika Okrajnega sodišča v Ljubljani pa sodnike tega sodišča, v specializirani oddelek, ob upoštevanju kriterijev, ki jih zakon, ki ureja sodniško službo, določa za dodelitev sodnikov v ta oddelek. Če se soglasja s predsednikom Okrajnega sodišča v Ljubljani ne doseže, o razporeditvi odloči predsednik neposredno višjega sodišča. Okrajni sodnik se lahko razporedi za opravljanje preiskovalnih dejanj in sojenje o kaznivih dejanjih iz pristojnosti specializiranega oddelka, za katera je zagrožena denarna kazen ali kazen zapora do treh let.

Predsednik okrožnega sodišča lahko okrajnega sodnika, ki izpolnjuje pogoje za okrožnega sodnika, in opravlja sodniško službo na okrajnem sodišču, ki je organizacijska enota tega okrožnega sodišča, z letnim rasporedom razporedi tudi na okrožno sodišče, za sojenje v zadevah iz pristojnosti tega sodišča, če je to potrebno zaradi izvajanja ukrepov za doseganje meril za kakovost dela sodišč.

Zoper razporeditev v skladu s tem členom, drugim odstavkom 40.a člena ali prvim odstavkom 40.d člena lahko razporejeni sodnik v treh dneh po objavi letnega rasporeda na oglasni deski sodišča napove pritožbo predsedniku sodišča, ki določi letni raspored, ta pa mora v nadaljnjih treh dneh svojo odločitev obrazložiti. Sodnik lahko v osmih dneh od prejema obrazložitve vloži pritožbo, ki ne zadrži izvršitve. O pritožbi odloči v 15 dneh personalni svet neposredno višjega sodišča, o pritožbi zoper razporeditev, ki jo določi predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, pa personalni svet vrhovnega sodišča.

Letni raspored mora biti določen in objavljen najkasneje do 15. decembra za naslednje koledarsko leto.

Spremembe letnega rasporeda med letom so dovoljene, če se pri sodišču izprazni ali zasede eno ali več sodniških mest, če jih narekujejo spremembe v pripadu zadev in v drugih primerih, ki jih določi zakon ali jih predvidi sodni red.

Spremembe iz prejšnjega odstavka ne morejo pričeti veljati prej kot v petih dneh po njihovi objavi. Spremembe se opravijo po enakem postopku kot sprejem.

82. člen

Zaradi učinkovitega opravljanja zadev sodne uprave, vodenja in preglednosti sodnih zadev, zakonitega odločanja sodišč, spoštovanja pravic strank in drugih udeležencev sodnih postopkov, zaradi njihove evidence in statističnega poročanja, upravljajo sodišča vpisnike, imenike, pomožne knjige, registre in javne knjige, v katerih obdelujejo osebne in druge podatke iz spisov sodnih zadev.

Podatke iz prejšnjega odstavka obdelujejo in naprej posredujejo sodišča v skladu s tem zakonom, zakoni, ki urejajo sodne postopke, in drugimi zakoni, ki urejajo pristojnost sodišč. Dostop do arhiviranih podatkov ima sodišče, druge osebe pa v skladu s tem členom in z določbami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Podatki iz vpisnikov, imenikov in pomožnih knjige se zaradi pravne varnosti oseb hranijo trajno, podatki iz registrov in javnih knjig iz pristojnosti sodišča pa v skladu z roki iz zakonov, ki urejajo registre in javne knjige.

Vpisnike, imenike in pomožne knjige sodišče hrani v skladu z zakonom, ki ureja varstvo dokumentarnega gradiva, in zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Registri in javne knjige iz pristojnosti sodišč se hranijo v skladu z zakoni, ki urejajo registre in javne knjige.

Podrobnejšo obliko in vsebino posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev za poslovanje sodišč in učinkovito vodenje postopkov ter statistično poročanje predpiše v skladu z zakonom minister, pristojen za pravosodje.

Posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, lahko zahteva seznanitev z vpisanimi podatki v vpisnikih, imenikih in pomožnih knjigah v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, razen če zakon ne določa drugače. Seznanitev z vpisanimi osebnimi in drugimi podatki lahko predsednik sodišča dovoli tudi vsakomur s pravnim interesom za seznanitev v skladu z zakonom, ki ureja sodni postopek ali pristojnost sodišč.

Predsednik sodišča lahko dovoli vpogled, prepis, kopiranje ali izpis iz vpisnikov, imenikov, evidenc in spisov sodišča posamezniku, ki dokaže, da podatke iz njih potrebuje za znanstvenoraziskovalno delo. Dovoljenje se lahko nanaša le na vpisnike, imenike, evidence in spise, ki so arhivirani. Posameznik lahko v podatke iz vpisnikov, imenikov, evidenc in spisov sodišča vpogleda ali jih prepíše brezplačno, kopira ali izpiše pa jih na svoje stroške. Vpogled, prepis, kopiranje ali izpis se opravi pod nadzorom javnega uslužbenca sodišča, ki je za to pisno pooblaščen.

Stroški pravice do seznanitve po petem in šestem odstavku tega člena se odmerijo in zaračunajo s smiselno uporabo predpisov, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

85. člen

Osebe, imenovane za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, se smejo sklicevati na ta status:

- kadar dajejo izvide in mnenja, ceditve, tolmačenja in prevode na zahtevo sodišča ali drugega državnega organa;
- kadar dajejo izvide in mnenja, ceditve, tolmačenja in prevode na zahtevo stranke zaradi uveljavljanja njenih pravic;
- če drug zakon določa sodelovanje sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, ali
- za obrambo svojih pravic ali svojega ugleda.

86. člen

Sodne izvedence, sodne cenilce in sodne tolmače imenuje minister, pristojen za pravosodje, za določeno strokovno področje in podpodročje izvedenskega ali cenilskega dela oziroma za prevajanje govornih in pisanih besed iz ali v določen jezik ter tolmačenje govornice in znakov gluho-nemih.

105.a člen

Predsednik skupno neposredno višjega sodišča lahko na predlog predsednika sodišča, ki ima sodne zaostanke, odloči, da se pristojnost za sojenje v določenem številu zadev prenese na drugo manj obremenjeno stvarno pristojno sodišče na svojem območju.

Predsednik sodišča, ki odloči o prenosu pristojnosti, določi število in vrsto zadev, ki bodo prenesene, ter pravila za izbiro zadev.

Po določbah prvega in drugega odstavka tega člena ni mogoče prenesti pristojnosti za sojenje v zadevah, za katere zakon določa izključno krajevno pristojnost, razen v izvršilnih zadevah izterjave denarnih terjatev.

Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena lahko predsednik okrožnega sodišča prenese pristojnost za sojenje v določenem številu zadev ali vrsti zadev med okrajnimi sodišči, ki so organizacijske enote tega okrožnega sodišča. Prenos pristojnosti se objavi v letnem razporedu sodišča, s katerega in na katerega se prenese pristojnost v določeni vrsti zadev.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga, da Državni zbor predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih v skladu s prvo alineo prvega odstavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve Zakona o sodiščih. Spremembe in dopolnitve so posledica implementacije priporočil GRECO, sprejetih na 57. plenarnem zasedanju v Strasbourgu, v času od 15. do 19. oktobra 2012.

VI. PRILOGE